

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Hotspot van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat 2020-2023

Versie 2.0

Datum 10-10-2023

Status definitief

Vastgesteld in het strategisch informatieoverleg (SIO) op 10-10-2023.

Toelichting

Inleiding

Op grond van artikel 5, 1, sub e, van het Archiefbesluit 1995 kunnen in bijzondere gevallen archiefstukken die in een selectielijst zijn gewaardeerd als te vernietigen alsnog worden gewaardeerd als te bewaren. Eén mogelijk instrument is de periodieke hotspotmonitor, zoals deze door de handreiking *Belangen in Balans (versie 1.0)* (BiB) van het Nationaal Archief wordt omschreven.

Hotspots: definitie en criteria

Een hotspot is een gebeurtenis of kwestie die zorgt voor een opvallende of intensieve interactie tussen overheid en burgers en/of burgers onderling. Het gaat dus om zaken die veel maatschappelijke beroering veroorzaken. Een hotspot voldoet aan één of meer van de volgende criteria:

- Er is sprake van een (schokkende) gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen die voor veel maatschappelijke beroering zorgt en waarvoor uitzonderlijk veel aandacht bestaat in de media. Bijvoorbeeld: de schietpartij in een winkelcentrum in Alphen aan den Rijn (2011); de vuurwerkramp in Enschede (2000); het neerstorten van vlucht MH17 (2014); het uitbreken van de vogelgriep (2014).
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die belangrijke principiële tegenstellingen tussen burgers aan het licht brengt, het debat over de kwestie maakt veel emoties los. Bijvoorbeeld: de discussie over Zwarte Piet (2013 e.v.).
- Er is sprake van een gebeurtenis of kwestie die aanleiding is voor een intensief publiek debat over het functioneren van de Nederlandse overheid. Bijvoorbeeld: het delen van de metadata van telefoonverkeer met de NSA door de AIVD (2014); de Schipholbrand (2005).
- Er is sprake van een politieke kwestie waardoor de positie van de minister of het Kabinet ernstig is bedreigd. Bijvoorbeeld: de fraude met toeslagen door Bulgaren (2013); de nationalisatie van ABN AMRO (2008).

Hotspotmonitor: instrument voor identificatie van hotspots

De hotspotmonitor is gericht op het identificeren van gebeurtenissen en kwesties in de samenleving die grote invloed hebben uitgeoefend op de activiteiten van de organisatie.

Het doel van de periodieke hotspotmonitor is om er voor te zorgen dat de archiefbescheiden die betrekking hebben op deze hotspots worden aangewezen voor blijvende bewaring.

De gehanteerde criteria en procedure zijn beschreven en vastgelegd in paragraaf 2.4 van de 'Selectielijst van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en taakvoorgangers vanaf 2000'. Voor COVID-19 als hotspot geldt ook dat in de ambtelijke crisiscommissie (ACC-19) van 8 februari 2021 is afgesproken dat alle departementen uiterlijk op 1 juli (kwartaal 2) zo nodig COVID-19 als hotspot hebben vastgesteld.

Verhouding tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De AVG gaat uit van het principe van doelbinding: persoonsgegevens mogen enkel verwerkt worden voor uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet zomaar voor andere doeleinden. De AVG maakt daarbij een onderscheid tussen gewone persoonsgegevens, bijzondere persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens. De wijze waarop het ministerie van Economische Zaken en Klimaat omgaat met persoonsgegevens staat in zijn [Privacyverklaring](#):

<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/privacy>.

Voor blijvend te bewaren gegevens geldt ook de 'archivering in het algemeen belang'. Archivering in het algemeen belang is in de AVG beperkt tot overheidsinstanties of openbare of particuliere

organen die wettelijk verplicht zijn om archiefbescheiden te beheren. Het uitgangspunt is dat archiefvormers 'archivering in het algemeen belang' al toepassen tijdens het verwerken van persoonsgegevens en dus niet alleen ná overbrenging naar een archiefbewaarplaats. In het kader van 'archivering in het algemeen belang' is het permanent bewaren van persoonsgegevens verenigbaar met de oorspronkelijke rechtmatige doeleinden waarvoor ze zijn verzameld. De belangenafweging en motivatie tot het permanent bewaren moet zijn neerslag vinden in de selectielijst, waarover, desgevraagd, verantwoording moet kunnen worden afgelegd.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat neemt bij een herziening van deze selectielijst de eisen van de AVG in acht. Concreet zal de selectielijst voor iedere categorie archiefbescheiden vermelden of en, zo ja, welke categorie persoonsgegevens wordt verwerkt. Daarbij aansluitend zal de wettelijke grondslag worden aangegeven op basis waarvan de organisatie de gegevens oorspronkelijk heeft verwerkt en zal worden verduidelijkt welke persoonsgegevens (BSN, NAW-gegevens, medische gegevens, IP-adressen, enzovoort) worden verwerkt. Er wordt ook verbinding gemaakt tussen de selectielijst en het AVG-verwerkingsregister van de Rijksoverheid: <https://avgregisterrijksoverheid.nl/>. Een beslissing tot blijvende bewaring wordt uiteindelijk gemotiveerd op basis van de bewaarcriteria. De hotspotlijst bouwt voort op de selectielijst en dient dus enkel de (eventuele) gewijzigde waardering te verantwoorden, zonder alle (in de toekomst toegevoegde) informatie uit de selectielijst te hernemen.

Hotspot Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)

Uniek nummer	1
Hotspot	Corona / COVID-19 / SARS-CoV-2
Datering	24 januari 2020 – 1 juli 2023
Criteria	Maatschappelijke beroering / media-aandacht ☒
	Tegenstellingen tussen burgers / emoties ☒
	Debat functioneren overheid ☒
	Positie minister/kabinet ☐
Nadere omschrijving	<p>Op 11 maart 2020 heeft de directeur-generaal van de Wereldgezondheidsorganisatie de uitbraak van het nieuwe Coronavirus (ook wel COVID-19 of SARS-CoV-2 genoemd) officieel uitgeroepen als een pandemie. Ook in Nederland zien we veel maatschappelijke beroering en uitzonderlijk veel aandacht voor dit onderwerp in de media. De Nederlandse Rijksoverheid voert een regierol en werkt samen met allerlei organisaties om besmettingen te voorkomen en de gevolgen van het nieuwe virus te beperken.</p> <p>Ten gevolge van de uitbraak van het Coronavirus in Nederland zijn diep ingrijpende maatregelen genomen voor de volksgezondheid. Deze Coronagerelateerde maatregelen hebben grote gevolgen voor beleidsterreinen waar EZK eerstverantwoordelijk voor is. De maatregelen hebben geleid tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veel media-aandacht: minister Wiebes en staatssecretaris Keizer waren regelmatig in het nieuws; - Veel discussie en protest over de 1,5-meter-samenleving en de effecten op de economie; - Een debat over het functioneren van het kabinet en de overheid in deze crisis. Er was discussie over de steunmaatregelen (reikwijdte en impact). Regelingen zoals Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19 (TOGS) en subsidie vaste lasten financiering Covid-19 (TVL) zijn in het leven geroepen en aangepast op basis van maatschappelijk debat. De Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (TVL) gaf financiële ondersteuning aan ondernemers met omzetverlies door Coronamaatregelen. <p>De eerste berichten over het virus bereikten EZK op 24 januari 2020. Na enkele weken werd duidelijk dat de uitbraak van het Coronavirus grote maatschappelijke en economische gevolgen zou hebben. Op 27 februari 2020 is het Departementaal Crisis Centrum (DCC) opgeschaald.</p> <p>Vervolgens is op het kerndepartement de beleidsunit Corona opgericht. In juni 2022 is deze unit opgeheven. De TVL-regeling was inmiddels, als uitvoering van een Kamermotie, deels verlengd tot 1 juli 2023 zodat ook steun kon worden gegeven aan startende MKB-bedrijven en om RVO voldoende tijd te geven de aanvragen te verwerken. Met het vervallen van deze regeling kan de hotspot per 1 juli 2023 worden gesloten.</p>

<p>Rol organisatie</p>	<p>De rol van EZK was veelomvattend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opstellen en uitvoeren van regelingen (steunmaatregelen), veelal door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Voorbeelden zijn Klein Krediet Corona (KCC), Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) en Regeling bedrijvenschade coronarellen (RBC); - Het mede opstellen van Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) en Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) in samenwerking met Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Fiscaal pakket in samenwerking met Ministerie van Financiën; - Afstemming met de veiligheidsregio's; - Uitvoeren van onderzoeksopdrachten door het Centraal Planbureau (CPB), zoals Stresstest Huishoudens en Blijvende economische schade van de coronacrisis.
<p>Mogelijke andere betrokken (rijks)organisaties</p>	<p>EZK had te maken met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rijksoverheid: vanaf 1 juli 2020 het Programma-DG COVID-19 (Ministerie van Justitie en Veiligheid); - Rijksoverheid: tot 1 juli 2020 vond de aanpak van het coronavirus plaats binnen de nationale crisisstructuur. Met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid die als crisisbeheerser invulling gaf aan de coördinatie van de besluitvorming over het geheel van maatregelen en voorzieningen die de rijksoverheid heeft getroffen; - Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; - Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid; - Ministerie van Financiën; - Autoriteit Consument & Markt (ACM); - Veiligheidsregio's; - VNO-NCW/MKB Nederland; - Horeca (KHN/Horeca Alliantie); - Detailhandel (INretail/RND/Vakcentrum/CBL); - Sociale Partners (m.n. FNV); - Banken.